

Pedagogisk årsplan for KURLAND BARNEHAGE 2023-2025

Lørenskog
kommune

Innholdsfortegnelse

Forord	3
1. Innledning – Lørenskogbarnehagene	4
1.1 Vårt verdigrunnlag	5
1.2 Presentasjon av Kurland barnehage	6
2. Barnehagens innhold og oppgave	7
2.1 Omsorg	7
2.2 Lek – vennskap	7
2.3 Danning og læring	8
2.4 Barns medvirkning	8
2.5 Barnehagens digitale praksis	9
2.6 Barnehagens språkmiljø	10
2.7 Barns psykososiale miljø	11
2.8 Forebygging av seksuelle overgrep	12
2.9 Bærekraftig utvikling	13
2.10 Kosthold	13
2.11 Trygg i barnehagen	13
3. Barnehagen som pedagogisk virksomhet	14
4. Samarbeid	15
4.1 Samarbeid hjem og barnehage	15
4.2 Overganger	15
4.3 Tverrfaglig samarbeid i barnehagen	16
5. Arbeidsmåter, progresjon og fagområdene hånd i hånd	16
5.1 Progresjonsplan – fagområdene	17

Forord

Ifølge lov om barnehager skal alle barnehager utarbeide en årsplan. Årsplanen skal inneholde informasjon om hvordan barnehagen skal arbeide med omsorg, danning, lek og læring. Dette for å fremme barnas allsidige utvikling og for å ivareta samarbeid med barnas hjem.

Årsplanen skal også gi informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold skal følges opp, dokumenteres og vurderes. Konkretisering av barnehagens arbeid for barns medvirkning må beskrives i årsplanen. Barnehagens årsplan fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg og skal følge kalenderåret.

En felles mal for årsplan for de kommunale barnehagene skal bidra til at det blir et likeverdig og enhetlig barnehagetilbud i alle Lørenskogbarnehager for alle barn og foreldre. Tidlig innsats, mestringsperspektivet og samarbeid og samhandling skal vektlegges i barnehagene i Lørenskog.

Årsplanen er utarbeidet på grunnlag av:

- Lov om barnehage.
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.
- Kommuneplan for Lørenskog og Kvalitet i barnehage og skole – strategisk plan 2018-2026.
- Lørenskogs standarder for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole.
- Barnehagens vedtekter.
- Lørenskog kommunes verdier.

Årsplanens funksjoner ifølge lov om barnehager:

- Det skal være et arbeidsverktøy for ansatte. Det er for å sikre at barnehagens personell styrer barnehagen i en bevisst og uttalt retning. Hver enkelt barnehage avgjør hvilke andre konkrete planer de ønsker å utarbeide for kortere eller lengre perioder.
- Gjennom årsplanen får foresatte et godt innblikk i barnehagens arbeid, og kan se en klar sammenheng mellom de konkrete aktivitetene og de overordnede målene. Dette gir foresatte en reell mulighet til å påvirke innholdet i barnehagen.
- Et grunnlag for barnehagemyndighetens tilsyn i barnehagen.
- Gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, politikere, samarbeidspartnere og andre interesserte.

Barnehagen ses på som en del av utdanningsløpet der lek, språk og god relasjons- kompetanse er spesielle faglige utviklingsområder.

1. Innledning – Lørenskogbarnehagene

Nasjonale- og kommunale planer påvirker barnehagens arbeid. Kommuneplanen er Lørenskog kommunes overordnede styringsdokument for oppvekst og utdanning og angir følgende mål for barnehage:

Mål:

- Barnehagene og skolene forebygger, stopper og følger opp utestenging, mobbing og uheldige samspillsmønstre.
- Det er riktig kapasitet og kvalitet i barnehage og skole.
- Tjenestetilbudet rettet mot barn, unge og familier er i tråd med føringer i barnevernreformen (oppvekstreformen)

Kvalitet i barnehage og skole – strategisk plan 2018-2026 handler om barnehagens pedagogiske virksomhet. Strategien omhandler fire hovedområder. Disse er basert på faglige vurderinger av dagens situasjon og vurderinger av hvilke trender og utviklingstrekk som vil prege samfunnsutviklingen for barnehage og skole i årene fremover - danning og læring, ledelse, inkludering og samarbeid.

For perioden 2023-2025 skal kvalitetsutvikling i det pedagogiske arbeidet foregå hovedsakelig innenfor områdene:

- Språk – «Ord som gror» - danning, lek og læring
- «Trygg i Lørenskog» - tidlig innsats og pedagogisk ledelse og kompetanseutvikling
- Kosthold – «Sunnere barn»
- Digital kompetanse – utjevne sosiale forskjeller og inkludering

Områdene blir konkretisert senere i planen.

1.1 Vårt verdigrunnlag

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Personalet har som rollemodeller et særlig ansvar for at barnehagens verdigrunnlag etterleves i praksis. Refleksjoner over egne verdier og handlinger inngår i personalets pedagogiske drøftinger.

Barnehagens verdigrunnlag bygger blant annet på:

- «Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi» (Lov om barnehager).
- «Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.» (Rammeplan for barnehagen)
- «Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet» (Rammeplan for barnehagen)

Lørenskog kommunen har tre verdier som gjelder for alle ansatte i kommunen. Verdiene skal kjennetegne kommunen i vårt møte med innbyggere og brukere av kommunale tjenester.

VÅRE VERDIER OG HVA DET BETYR FOR OSS:

◆ **ÅPEN**
◆ **TROVERDIG**
◆ **ENGASJERT**

Åpen:

Vi møter innbyggerne og hverandre med åpenhet, tillit og toleranse.
Vi er romslige og gir plass for forskjellighet.

Troverdig:

Vi holder det vi lover
Vi behandler alle profesjonelt.
Vi gir presis og objektiv informasjon.

Engasjert:

Vi engasjerer oss faglig og personlig og streber etter å utgjøre en forskjell.
Vi er fleksible og forandringsvillige, og setter pris på nye ideer og initiativ.

1.2 Presentasjon av Kurland barnehage

Kurland barnehage er en av 20 kommunale barnehager i Lørenskog kommune.

Kurland barnehage er en 5 avdelings barnehage som ligger naturnært på Kurland.

Uteområde vårt er stort og variert, og gir barna gode erfaringer og utfordringer. I tillegg har vi kort vei til skogen, som vi bruker mye i hverdagen.

Alle Lørenskogs kommunale barnehager har egen styrer på huset, og i tillegg har vi i Kurland barnehage assisterende styrer i 20% stilling.

Vi har pedagoger i alle pedagogstillinger, og alle assistentene våre har barne- og ungdomsarbeiderfaglig utdanning.

Kurland barnehage har plass til 83 barn i alderen 1-6 år.

Vi har to avdelinger for barn i alderen 1-3 og to avdelinger for barn i alderen 3-6 og en avdeling for barn fra 2-6

Vi har 19 årsverk i barnehagen.

Vår visjon: Kurland barnehage – en arena for kreativitet, lek, læring og humor.

Våre verdier: Humor Engasjement Raushet Vi sier at vi er **HER** for barna.

2. Barnehagens innhold og oppgave

2.1 Omsorg

Omsorg handler om hvordan voksne er i møte med det enkelte barn, og hvordan vi skaper gode relasjoner slik at barnet føler seg sett og respektert.

«Det du legger inn av omsorg, trøst, ømhet, glede og latter, kommer ut igjen som psykisk helse og mestring hos barna du jobber med» (Brandzæg, Torsteinson og Øiestad 2013)

I Kurland barnehage utøver vi omsorg slik:

- Vi sier hei og bruker barnets navn når det kommer i barnehagen
- Vi holder blikkontakt i samtale med barna
- Vi er aktive til stede i leken
- Vi viser glede i samspillet
(glede inviterer til samspill. Smilet er et signal om at du er tilgjengelig og åpen)
- Vi er sensitive voksne som ser barnets initiativ, er lydhøre for barnas ønsker og behov og gleder oss over det barnet mestrer
- Vi tilbyr et godt fang når ting buttrer imot
- Vi beholder roen og har et lavt stemmeleie
- Vi takker for dagen og sier ha det når barna går hjem

2.2 Lek - vennskap

For barn er lekens formål å leke. Følelsen barn opplever når de leker sammen, henger ofte sammen med følelsen av å ha venner.

En vennsksrelasjon forutsetter likefult at det eksisterer en toveis relasjon barna imellom. Dette kan ta tid å bygge opp, og i begynnelsen kreves det kontinuerlig vedlikehold.

Gjennom lek deler barn lekeinnhold og leke opplevelser. I lekens univers opplever barna gjentatte samspillserfaringer som gir grobunn for at vennsksrelasjoner skal kunne utvikles.

I Kurland barnehage er det viktig at barna får oppleve glede i samspill med andre gjennom lek. For å få dette til jobber vi slik:

- Vi gir tid og rom for lek.
- Vi inviterer til lek (kaoslek, rollelek, regellek og alt der imellom)
- Voksne går inn og ut av lek etter behov og bistår de barna som trenger støtte
- Vi gir barna felles referanserammer, slik at lekeinnhold kan deles
- Vi lager stimulerende lekemiljøer som inviterer til lek

2.3 Danning og læring

Danning bidrar til at barna forstår felles verdier og normer som er viktige for demokratisk fellesskap. Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Vi skal tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positiv selvforståelse. Barna skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre.

I Kurland barnehage jobber vi med danning og læring slik:

- Vi hilser barna med navn når de kommer i barnehagen.
 - o Vi lærer barna å hilse på andre når de møtes.
- Vi er genuint opptatt av å bli kjent med hvert enkelt barn.
 - o Vi lærer barna at alle er viktige
- Vi bekrefter barna for den de er og ikke for hva de presterer.
 - o Vi lærer barna at de er gode nok slik de er.
- Vi er tilstedeværende voksne som ser og støtter barna.
 - o Vi lærer barna at en kan prøve og feile og prøve igjen.
- Vi møter, bekrefter/speiler barnas følelser og setter ord på hvordan barna har det.
 - o Vi lærer barna at det å ha forskjellige følelser er naturlig.
- Vi viser glede og entusiasme i samspillet med barna.
 - o Vi lærer barna å glede seg over det de for til selv, og glede seg over det andre får til.
- Vi gir barna støtte til å løse konflikter og ta andres perspektiv.
 - o Vi lærer barna at det er flere måter å gjøre ting på, min måte er like god som din måte.
- Vi involverer barna i praktiske arbeidsoppgaver for fellesskapet.
 - o Vi lærer barna at det å bidra i hverdagssystemer er nyttig og gir glede for fellesskapet.

2.4 Barns medvirkning

Barnehagen ivaretar barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna får gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

I Kurland barnehage er barns medvirkning i varetatt på denne måten:

- Vi er lydhøre og tar barnas innspill på alvor. Er ikke barnas ønsker gjennomførbare, kan vi i samarbeid gjøre små justeringer slik at barna allikevel har hatt medvirkning. Vi gir barna gode forklaringer og begrunnelser dersom vi ikke kan gjøre en aktivitet.
- Vi jobber i smågrupper slik at barna lettere kan uttrykke sine meninger
- Vi er bevisste på barnas kroppsspråk og ulike uttrykksmåter. Dette er spesielt viktig hos de yngste barna som ikke har så godt verbalt språk.
- Barna får velge blant ulike aktiviteter.
- Vi respekterer barnas ønske om å ikke velge. Noen ganger kan barnas behov for å observere litt før de går inn i en lek eller aktivitet.
- Barna har indirekte medvirkning gjennom valg som blir tatt ut fra barnegruppas interessere og som vi bygger videre på i det pedagogiske arbeidet
- Barna får hjelpe til med praktiske oppgaver (eks. oppgaver som utføres av ukens ordensbarn)
- Vi passer alltid på at vi ikke gir barna for stort ansvar i de valgene vi gir de de skal ta.

2.5 Barnehagens digitale praksis.

Barnehagens digitale praksis bidrar til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet støtter dette opp om barnas læringsprosesser.

I Kurland barnehage har barn og voksne tilgang til flere typer digitale verktøy. Disse er beskrevet under.

Barnehagen utøver digital dømmekraft og bidrar til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

I Kurland barnehage har alle avdelinger Ipad som er tilrettelagt for barna. Ipaden har apper som er beregnet på barn i barnehagealder. Dette er apper med pedagogisk innhold og som er kvalitetssikret av Lørenskog kommune.

Ipad kan brukes sammen med en voksen, eller av barna alene. Ipad kan for eksempel brukes som verktøy for innhenting av ideer og kunnskap i forbindelse med prosjekter og i utforskende aktiviteter.

I Kurland barnehage bruker vi både Ipad og mobiltelefon til å ta bilder sammen med barna. Barna får mulighet til å ta bilde selv og dokumenterer det de mener er viktig.

Allerede i barnehagen må vi gi barna en begynnende forståelse for at bruken av digitale verktøy har en etisk side som alltid skal vurderes. Gjennom vårt styrende dokument, IKT og barn, er målet: «Barna utvikler digital danning gjennom kunnskap om kreativ og kritisk bruk av digitale verktøy»

I Kurland barnehage gir vi barna en begynnende forståelse for de etiske valg rundt bruk av digitale hjelpemidler slik:

- Når vi tar bilder snakker med barna om hva vi skal bruke bildene til og viser de bildene som er tatt.
- Barnet kan si nei til å bli tatt bilde av, og bli respektert for dette valget av den som tar bilder.
- Vi lærer barna at det ikke alltid er nødvendig å ta bilder hvor ansiktene vises og forklarer hvorfor vi velger bilder uten ansikt.

2.6 Barnehagens språkmiljø

Barnehagen er bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker, og påvirkes, av alle sider ved barns utvikling. Gjennom dialog og samspill støttes barna i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen anerkjenner og verdsetter barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk.

Hva gjør vi i Kurland barnehage for å sikre et godt språkmiljø for barn:

- Vi observerer og følger opp de barn som vi ser trenger ekstra støtte
- Vi jobber med samtale og språkaktiviteter i hverdagen.
- Vi bruker bøker, IPad, spill, påkledning situasjoner osv. til språkstimulering.
- Ser vi at barnet har utbytte av tettere oppfølging tilbyr vi språkgrupper hvor vi følger opp barnet i et mindre miljø.

Alle situasjoner i barnehagehverdagen er språkfremmende. Vi tar utgangspunkt i hva barna liker og legger opp aktiviteter etter det.

Vi bruker språkstimuleringsmateriell fra «Ord som gror» som er Lørenskog kommunes språkstimulering satsning. I tillegg bruker vi Språkkista, snakkepakka, Ipad og dagstavle

Alle barnehager i Lørenskog kommune har en ansatt som har tittelen «språkansvarlig». Språkansvarlig sørger for at vi til enhver tid har oppdatert språkmateriell- og kartleggingsmateriell tilgjengelig.

Gjennom kommunes satsnings materiell «Ord som Gror» – lek og lær, er målet å fremme språk arbeidet i barnehagene. Gjennom «Ord som Gror» har alle barnehageansatte i Lørenskog kommune felles retningslinjer for språkarbeidet i barnehagen.

2.7 Barnehagens psykososiale miljø

Barnas fysiske og psykiske helse fremmes i barnehagen. Barnehagen bidrar til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp.

Barnas selvfølelse støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehage legger aktivt til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap.

Sosialt fellesskap forutsetter at vi trives i hverandres selskap. Det er derfor viktig at barna utvikler god sosial kompetanse. Sosialkompetanse er et sekkebegrep for ferdigheter, kunnskap og holdninger som gjelde i både formelle og uformelle læringssituasjoner.

Sosialkompetanse utvikles gjennom gjentatte erfaringer med sosialt samspill, og sosiale samspillserfaringer er det som gir grobunn for utvikling av vennskspsrelasjoner.

I Kurland barnehage jobber vi slik for å gi barna sosial kompetanse:

- Vi jobber for at barna skal internalisere en rekke felles allment aksepterte normer og regler for atferd som å ta hensyn til andre, vise omsorg, dele og å hjelpe hverandre.
- I formelle læringssituasjoner jobber vi med de «Ti små vennebøkene», hvor daglige problemstillinger barna kan gjenkjenne fra barnehagehverdagen belyses.
- I uformelle situasjoner kan det være alt fra at barna øver på å finne løsninger selv med veiledning fra voksen i konfliktsituasjoner, til enklere utfordringer som å vente på tur.
- Vi ønsker å fremme barnas empatiske evner gjennom å øve på å ta andres perspektiv, vise omsorg og å hjelpe hverandre. Vi bruker rollespill eller mer planlagte filosofiske samtaler. På denne måten gir vi barna en begynnende forståelse for at det jeg tenker kanskje ligner litt på det andre tenke eller at andre tenker helt forskjellig enn meg selv.
- Vi ønsker at barna skal utvikle en god balanse mellom selvkontroll og selvhevdelse. Slik at barna skal kunne tilpasse seg fellesskapet, samtidig som de skal kunne uttrykke selvstendighet.
- Barna skal lære å ytre egne meninger og tanker, samtidig som de skal lære å inngå kompromiss og godta felles avgjørelser.
- Barna skal lære å be om hjelp, samtidig som de skal lære å utsette egne behov og ønsker.

Plikt til å sikre at barna har et trygt og god psykososialt barnehagemiljø (Barnehagelovens §8)

Alle som arbeider i barnehagen, skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Styreren skal melde fra til barnehageeieren i alvorlige tilfeller.

Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken.

Slik jobber personalet i Kurland barnehage med aktivitetsplikt (Barnehagelovens §8)

- Viser det seg, etter undersøkelse av saken, at barnet ikke har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø inntreer aktivitetsplikten for Kurland barnehage.
- Kurland barnehagen lager aktivitetsplan i samarbeid med foresatte. Aktivitetsplanen har konkrete tiltak, start dato og en evalueringsdato. Hvis situasjonen ikke har endret seg på evalueringsdato, lages en ny aktivitetsplan med nye tiltak og ny evalueringsdato.

2.8 Forebygging av seksuelle overgrep

Gjennom den daglige og nære kontakten med barna er barnehagen i en sentral posisjon til å observere og motta informasjon om barnas omsorg- og livssituasjon. Lørenskog kommune har utarbeidet en rutine som skal bidra til å forebygge seksuelle overgrep gjennom å skape trygge, sterke barn. Barnehagene jobber systematisk over tid for å bidra til at barn og unge får trygge og gode oppvekstforhold. Barn lærer om seksualitet, kropp og følelser og dette gir større mulighet for å kunne si ifra hvis de opplever krenkelser som for eksempel seksuelle overgrep. Barna lærer hva som er naturlig, hva som er rett og galt i forhold til egen og andres kropp, for å sette grenser for seg selv.

I Kurland barnehage jobber vi med forebygging av seksuelle overgrep etter følgende plan:

Alder	Organisering	Innhold	Litteratur
3 år	Temaarbeid	Navn på kroppsdel	«Thomas og Kristine»
4 år	Temaarbeid	Kunne si ifra/sette grenser. Respekt for egen andres grenser.	«Si Stopp» (10 små vennebøker)
5 år	Samtalegrupper	Kroppen, Hvordan blir vi til, Gode og vonde hemmeligheter)	«Jeg er meg! Min meg» «Kroppen min eier jeg»

2.9 Bærekraftig utvikling

Gjennom miljøarbeidet skal barna lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på jorden. Alle kommunale barnehager er Grønt Flagg-sertifisert. Grønt Flagg er en miljøsertifisering rettet mot barnehager og skoler. Formålet med sertifiseringen er å styrke bærekraftig utvikling gjennom miljøarbeidet.

Kurland barnehage er Grønt Flagg basert på at vi skal lære barna å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Vi skal fremme gode holdninger og verdier for et mer bærekraftig samfunn.

I Kurland barnehage jobber med Grønt Flagg på denne måten:

- Lære barna om kildesortering, resirkulering og gjenbruksverdi.
- Vi dyrker grønnsaker og andre nyttevekster hvor barna er delaktig i alt arbeid fra vi planter til vi høster.
- Vi lærer barna å stelle godt med blomster og planter slik at de er til glede og nytte for insekter og mennesker.
- Vi jobber med matsvinn
- Vi går tur i nærmiljøet og bruker naturen på en slik måte at vi ikke forringer eller ødelegger naturen.
- Vi gir barna gode naturopplevelser for å la de glede seg over natur og dyreliv.
- Vi lærer barna om hvilken nyttig resurs dyrene er for naturen og økosystemet.
- Vi legger grunnlag for barns evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet.

2.10 Kosthold

Lørenskog kommune har en kostholdsplan. Målet er at kostholdsplanen bidrar til variert, sunt og bærekraftig kosthold.

I Kurland barnehage har vi fokus på god og sunn mat som gir energi til kroppen. Våre daglige måltider består av grovt brød/knekkebrød, sunne påleggstyper, lettmeik, vann og frukt.

Vi tilbyr matlagingsgrupper for barna som går på stor avdeling. Vi lager er sunn og god mat fra bunnen av. Gjennom matlagingsgruppene får barna en begynnende forståelse for hvilken type mat som er bra for kroppen. Eksempel på mat som vi serverer: Supper, salat hvor barna selv velger innholdet, fiskemåltid (laks, torsk, fiskekaker). Gjennom deltakelse i matlagingen er det lettere å få barna til å prøve nye smaker. Vi ser også at barna har stor påvirkning på hverandre og at flere og flere smaker og liker maten vi lager.

I forbindelse med fellesarrangementer som karneval, markering av samenes nasjonaldag, Id, 17. mai, nissefest o.l. serverer vi fest mat eller tradisjons mat som er knyttet opp mot dagens arrangement.

2.11 Trygg i Barnehagen

Lørenskog kommune har deltatt i et forskningsprosjekt «Trygg før 3» sammen med forskere fra RBUP (Regionsenter for barn og unges psykiske helse) og BI hvor vi har samarbeidet om tiltak for å fremme barns emosjonelle, sosiale og kognitive utvikling i de daglige samspillsituasjonene i barnehagen. Resultatene fra prosjektet viser tydelig at kvaliteten på samspillet mellom ansatte og barn ble bedre gjennom Trygg før 3. De ansatte har blitt mer sensitive, blitt flinkere til å ta barnas perspektiv, til å regulere atferd på gode måter og de har blitt bedre på å støtte barnas språkutvikling, læring og utvikling.

Etter at prosjektet Trygg før 3 ble avsluttet, ønsker vi å implementere denne arbeidsmåten i alle våre barnehager. Denne satsningen har nå endret navn til Trygg i barnehagen.

Trygg i barnehagen er en kvalitetssatsing for kommunale barnehager, i tråd med målsettinger i Strategisk plan 2018 – 2026 (Kvalitet i barnehage og skole). I barnehagen skal barn oppleve stimulerende miljø som oppmuntrer til lek, læring og mestring.

Trygg i barnehagen handler om økt kompetanse hos ansatte om hvilken betydning gode relasjoner mellom ansatte og barn har for barnas utvikling og læring. Satsingen er et samarbeid med Pedagogisk Psykologisk Kontor som bidrar med god og bred faglig kompetanse. I arbeidet med Trygg i barnehagen får personalet felles kompetanseheving og de blir observert for å vurdere kvalitet på samspill i daglige situasjoner. Det blir i etterkant av observasjonene gitt tilbakemelding og veiledning til personalet. Kvalitetsmålet heter Classroom Assessment Scoring System (CLASS) og gjennomføres av utdannede og sertifiserte pedagoger som er ansatt i kommunen.

Trygg i barnehagen» har 8 dimensjoner som det settes fokus på:

- positivt klima
- negativt klima
- ansattes sensitivitet
- ta barnas perspektiv
- reguleringsstøtte
- tilrettelegging for læring og utvikling
- kvalitet på tilbakemeldinger
- språkstøtte

I Kurland barnehage jobber vi slik med å implementere «Trygg i barnehagen»:

- Alle dimensjonene er en naturlig del av hverdag. Målet er å bli enda bedre ved å ta for oss en og en dimensjon og ha et spesielt stort fokus på dimensjonen vi jobber med.
- Vi jobber bevisst med dimensjonen hver dag i møtet med barna.
- Hver måned bruker vi minimum et ledermøte til å evaluere det vi har jobbet med og forberede oss på den nye dimensjonen avdelingene skal ha fokus på kommende periode.
- 2 ganger i året vil eksterne observatører komme til barnehagen for å se på relasjonsarbeidet mellom voksne og barna. Det gis tilbakemelding på hva observatørene har sett. Det bli satt opp bevaringspunkter og forbedringspunkter.

2.12 Trafikksikkerhet i Lørenskogbarnehagene

Barn har rett på en trygg og god oppvekst, der trafikksikkerhet inngår. Trafikksikkerhet er de voksnes ansvar, og vi er rollemodeller for den oppvoksende generasjon. Barn er trafikanter hver dag, enten som passasjer, fotgjenger og etter hvert syklist. I rammeplanen står det «Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt.» Det betyr at trafikksikkerhet blir en tydeligere del av barnehagehverdagen.

I Kurland barnehage jobber vi slik med trafikksikkerhet:

- Barna bruker alltid refleks vest når vi går på tur utenfor barnehagens inngjerdede område.
- Vi lærer barna å bruke sansene i trafikken: se og høre.
- Vi lærer barna grunnleggende trafikkregler for å ferdes til fots i trafikken.
- Vi bruker «Beltedyret Tarkus» barnas trafikk venn fra Trygg Trafikk i trafikkopplæringen med barna siste året de går i barnehagen.
- Barnehagen har utarbeidet rutiner for hvordan vi ivaretar sikkerhet i forbindelse med turer til fots og kollektivtransport.
- Barnehagen stiller krav til busselskap og drosjer om belter og trafikkadferd ved kjøp av tjenester.
- Trafikksikkerhet står på agendaen på foreldremøtet som avholdes hver høst.

3. Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning på disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

I Kurland barnehage jobber vi slik:

Planer for å sikre kvalitet i vårt arbeid med barna:

- Virksomhetsplan og årsplan
- Progresjonsplaner for fagområdene
- Periodeplaner for barnehagens arbeid

Vi gjennomfører følgende vurdering:

- månedsbrev
- intern evaluering (avdeling- og personalmøter)
- Observasjoner av barns trivsel og utvikling
- Foreldresamtaler
- Utfylling av ASQ-skjemaer
- Observasjon av samspill mellom voksen/barn gjennom satsningsarbeidet «Trygg i barnehagen»

Dokumentasjon:

Dokumentasjon handler om å synliggjøre vår praksis for andre. Å bruke dokumentasjon pedagogisk handler om å forstå hva som skjer i det pedagogiske arbeidet og å reflektere over hvordan voksne legger til rette for å gi barn muligheter i hverdagen. Dokumentasjon er nært knyttet til vårt vurderingsarbeid.

I tillegg til punktene nevnt under vurdering, dokumenterer vi også gjennom bilder og oppslag på avdelingen, barnas produkter gjøres synlige på avdelingene og via digitalt media Facebook.

4. Samarbeid

4.1 Samarbeid hjem og barnehage

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Betegnelsene «hjemmet» og «foreldrene» omfatter også andre foresatte. Foreldresamarbeidet skjer på individnivå, på gruppenivå og gjennom foreldreråd og samarbeidsutvalg. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen har alltid barnets beste som mål.

Foreldrerådet fremmer foreldrenes fellesinteresser og bidrar til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget er et rådgivende, kontaktskapende og samordnet organ.

4.2 Overganger

For tilvenning i barnehagen følger vi Lørenskogmodellen. Lørenskogmodellen beskriver hvordan barnehagene i samarbeid med foresatte tilrettelegger for en trygg og god barnehagestart for barna. Lørenskogmodellen består av minimum 5-dager med foreldreaktiv tilvenning. Tilvenningen er organisert på en slik måte at barna får etablere en trygg relasjon til en voksen i barnehagen, før barnet skal være i barnehagen uten foresatte.

Også ved overgang til ny avdeling innad i barnehagen er det viktig å ivareta barnas trygghet, og sørge for at overgangen blir god. Derfor har det blitt utarbeidet egen rutine med utgangspunkt i erfaring gjennom flere år. Rutinen følges i alle kommunens barnehager. Rutinen innebærer blant annet at våren før barna bytter avdeling, går barna hyppig på besøk til sine nye avdelinger. I starten sammen med en voksen fra

nåværende avdeling, etter hvert er det kun barna som går på besøk. I utetiden bruker personalet på den nye avdelingen litt ekstra tid på å bli kjent med de «nye» barna. Foresatte kalles også inn til en samtale med pedagogisk leder på den avdelingen barnet skal begynne på

Overgangen til skolen og SFO kan for mange oppleves som stor. Rammeplanen påpeker viktigheten av at barnehagen og skolen utveksler informasjon, og legger til rette for en trygg og god overgang. Barna skal «få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen». For å nå disse kravene har Lørenskog kommune utarbeidet en egen rutine for denne overgangen. Dette innebærer blant annet et faglig samarbeid mellom barnehagelærere og lærere i skolen, utveksling av informasjon om barna, og tilrettelegging for samarbeidsprosjekter mellom barnehage og skole. Det er også lagt inn noen overgangsobjekter og -handlinger. Blant annet får både skole og barnehage en bok som det jobbes med både siste året i barnehagen og når de begynner i første klasse. I tillegg er det lagt inn en overgangssamtale mellom barnehagen og de foresatte hvor også barnet selv deltar. Denne samtalen danner grunnlag for den informasjonen som overleveres skolen før skolestart. Vi er heldige og ligger vegg i vegg med skolen, og har ekstra gode muligheter for å bli kjent i forkant. Et av våre tiltak er blant annet at førskolegruppa går på besøk til SFO gjennom våren.

4.3 Tverrfaglig samarbeid i barnehagen

Barne- og ungdomsfaglige møter

Barnehagen tilbyr tverrfaglig bistand til barn og familier. Representanter fra helsestasjonen, pedagogisk psykologisk kontor (PPK), barnevernet og barnehagen representerer det tverrfaglige samarbeidssystemet, har månedlige møter i barnehagen etter fast møteplan. Det tverrfaglige samarbeidet skal ivareta barn som ikke trives, eller hvis det er bekymringer knyttet til utvikling hos barnet. Initiativ til å ta opp saker kan tas av foreldrene selv eller av barnehagepersonalet.

Møtene gjennomføres jevnlig med ca. 5-6 uker mellom hvert møte. Oversikt over årets oppsatte møter i Barne- og ungdomsfaglig team får du av avdelingsleder på ditt barns avdeling.

5. Arbeidsmåter, progresjon og fagområdene hånd i hånd

Progresjonsplanene beskriver hvordan barnehagen jobber med de syv fagområdene i rammeplanen. Barnehagen ser fagområdene i sammenheng og legger til rette for arbeidsmåter som bidrar til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir muligheter for å få tilført nye erfaringer og opplevelser. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert.

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna utvikler seg, lærer og opplever fremgang. Barnehagen legger til rette for at barn i alle aldersgruppene får varierte leke- aktivitets- og læringsmuligheter.

I Kurland barnehage har vi aldersinndelte grupper på tvers av avdelingene en gang pr. uke. På denne måten kan vi jobbe målrettet i forhold til alder, tilrettelegge aktiviteter etter barnas utviklingsnivå og interesser.

Gruppene er fordelt slik:

Småkryp: 3-åringer

Harer: 4-åringer

Hakkespetter: 5-åringer

5.1 Progresjonsplan – fagområdene

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagen, og som bidrar til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse.

Vi ser fagområdene i sammenheng og alle fagområdene er en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Vi tar utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene oppleves som meningsfull, læringsrik og morsom del av barnas hverdag.

I Kurland barnehage har vi valgt å ikke dele progresjonsplanen i alder da vi mener at mange av de ferdighetene vi beskriver kan knyttes til barn uavhengig av alder. Barn er forskjellige og utvikles i ulikt tempo. Vi ønsker å ha en plan som ser hele barnet ut fra der de er her og nå.

Punktene under viser hvordan vi jobber med fagområdene uavhengig av alder.

Kommunikasjon, språk og tekst	Vi vil arbeide med dette fagområdet gjennom å vektlegge opplevelser og erfaringer i hverdagen.
Prosessmål: Barna skal oppleve tidlig og godspråkstimulering.	Vi arbeider for å nå målet gjennom å fokusere på følgende: <ul style="list-style-type: none">- Vi bidrar til å skape et rikt språkmiljø, der barna får mulighet til å oppleve glede i kommunikasjon med andre.- Språket skal stå sentralt i alle hverdagsaktiviteter.- Vi støtter og oppmuntrer barna til å bruke språket aktivt i lek og samhandling med andre.- Barna skal oppleve tekst i ulike former, blant annet gjennom bøker, eventyr, fortellinger, rim og regler, dikt, sanger og tekstskeping. Barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål.- Barna blir kjent med rytmer og stavelser gjennom rytmeleker og andre lekeregler.
Kropp, bevegelse, mat og helse	Vi vil arbeide med dette fagområdet gjennom å vektlegge opplevelser og erfaringer i hverdagen.
Prosessmål: Barna får mulighet til å oppleve bevegelsesglede, matglede, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barna får kunnskap om menneske kroppen og forståelse for betydningen av gode vaner og et sunt kosthold.	Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende: <ul style="list-style-type: none">- Vi sørger for å gi barna en positiv selvpåfatning gjennom kroppslig mestring.- Gi barna erfaringer med varierte og allsidige bevegelser, både ute og inne.- Bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og blir bevisst på egne og andres grenser.

	<ul style="list-style-type: none"> - Støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek. Oppmuntre barna til å søke fysiske utfordringer. - Barna skal oppleve motivasjon og mestring ut fra sine egne forutsetninger. - Vi bidrar til at barna blir glade i å være ute i all slags vær. - Motivere barna til å spise sunn mat, og få en begynnende forståelse av hvordan sunn mat kan bidra til god helse. - hjelpe barna til å utvikle gode vaner i forhold til hygiene og variert kosthold.
Kunst, kultur og kreativitet	Vi vil arbeide med dette fagområdet gjennom å vektlegge opplevelser og erfaringer i hverdagen.
<p>Prosessmål:</p> <p>Barna skal få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legge til rette for at barna får møte ulike kunstneriske uttrykk, som billedkunst, kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design. - Barna har tilgang til rom og materialer som støtter kreativ tenkning, skaperglede og fantasi. - Barna får bruke ulike teknikker og materialer i hverdagen. - Vi legger til rette for at barna får utfolde seg og kjenne på glede gjennom, sang, musikk og dramatisering.
Natur, miljø og teknologi	Vi vil arbeide med dette fagområdet gjennom å vektlegge opplevelser og erfaringer i hverdagen.
<p>Prosessmål:</p> <p>Barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen til alle årstider. Barna får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, og får forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målene gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legge til rette for at barna er mye ute i barnehagen og naturen. - De voksne er gode forbilder, ved å vise glede og engasjement ved å være ute i all slags vær. - Barna skal bli med de ulike årstidene. - Barna får mulighet til å få gode opplevelser med friluftsliv året rundt. Barna deltar aktivt i Grønt flagg satsningen Barna får kjennskap til dyr og dyreliv. - Barna får utforske og eksperimentere med teknologi og ulike naturfenomener.

Antall, rom og form	Vi vil arbeide med dette fagområdet gjennom å vektlegge opplevelser og erfaringer i hverdagen.
<p>Prosessmål:</p> <p>Barnehagen synliggjør sammenhenger og legger til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i hverdagen. Barna utvikler matematisk kompetanse gjennom lek, undring, eksperimentering og hverdagsaktiviteter.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målene gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vi bruker materiell fra SMIL (Satsing på matematikk i Lørenskog). Barna bruker enkle matematiske begreper i hverdagen. - Barna utforsker og leker med tall, former, mønster, måling og begreper. - Barna får mulighet til å eksperimentere med tall, mengde og telling. - Legge til rette for at barna oppdager og undrer seg over matematiske sammenhenger. - Vi bruker bøker, spill, naturmaterialer, leker og digitale verktøy for å inspirere barna til matematisk tenkning.
Etikk, religion og filosofi	Vi vil arbeide med dette fagområdet gjennom å vektlegge opplevelser og erfaringer i hverdagen.
<p>Prosessmål:</p> <p>Barna opplever egenverdi, og utvikler respekt, forståelse og toleranse ovenfor andre.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målene gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Barna får kjennskap til ulike tradisjoner knyttet til høytider. - Barna får kjennskap til forskjellige religioner og livssyn som er representert i barnehagen. - Barnehagen bidrar til at barna utvikler toleranse, interesse og respekt for hverandre, og for mennesker med ulik kulturell og religiøs tilhørighet. Alle barn er en del av fellesskapet. - Gi barna tid og rom for undring og samtale om religion, livssyn, etikk og filosofiske spørsmål.
Nærmiljø og samfunn	Vi vil arbeide med dette fagområdet gjennom å vektlegge opplevelser og erfaringer i hverdagen.
<p>Prosessmål:</p> <p>Gjennom utforsking, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunn og verden.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målene gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Barna har kjennskap til nærmiljøet og bruker det aktivt. - Barnehagen bidrar til at barna opplever likestilling og likeverd mellom kjønnene, og ulike kulturer. - Vi blir kjent med og markerer Samefolkets dag. - Vi blir kjent med og markerer FN dagen. - Vi har tett samarbeid med Kurland skole.

